

Pääkuvalauseiden arvotusta

Pääkuva ja siitä lähtevät lauseet ovat yksi ristikon keskeisimmistä elementeistä.

Oma lukunsa ovat pääkuvattomat ristikot, eli tämä pohdiskelu ei koske niitä.

Laatija on silloin mielestäni onnistunut, kun hän pystyy sommittelemaan pääkuvasta lähtemään monipuolisen ja kattavan sanojen kokonaisuuden. Lisäksi se ei saisi heikentää ristikon muuta sanastoa.

Tässä on henkilökohtainen ehdotukseni pääkuvalauseissa onnistumisen numeeriseksi mittaamiseksi. Toivon, että ainakin saan syntymään keskustelua asiassa. Mittaamisen pitäisi olla helppoa ja nopeaa. Ei siis monimutkaisia laskutoimituksia.

Ehdotan, että arvioitava ristikko saa jokaisesta pääkuvalauseesta yhden pisteen. Koska olen vakaasti sitä mieltä, että laatijan pitää pystyä ulottamaan jokaisen lause ristikon reunaan asti, jokaisesta lauseesta, joka ei ulotu reunaan, vähennetään yksi piste. Kahteen pisteeseen pitäisi olla aika helppo päästä.

Lisäksi ehdotan, että jokaisesta ruudusta, jossa pääkuvalauseet risteävät keskenään, tulee lisäpiste. Kahden reunaan asti ulottuvan, keskenään risteävän lauseen tuottama pistesaaalis on yhteensä kolme. Se pitäisi olla yhden sivun kokoisessa ristikossa vielä helpohkoa saavuttaa.

Lauseiden sisällölliset hienoudet voivat olla vaikeammin numeerisesti mitattavissa. Muutama tulee hetken miettimisen jälkeen mieleen.

Jos lauseet rimmaavat keskenään, siitä voisi tulla lisäpiste. Riimien pitää olla tarkkoja ja poljentoon sopivia. Jos riimejä on kaksi, tulee yksi lisäpiste, jos kolme, kaksi lisäpistettä jne. Riimit voivat olla lauseen viimeisessä tai ensimmäisessä sanassa.

Jos useampi lause loppuu samaan sanaan, jolla kuitenkin eri lauseissa on eri merkitys (homonyymi), tulee yksi lisäpiste jokaisesta lisämerkityksestä.

Jokin erityinen sisällöllinen hienous, sanaleikki tai vastaava, voisi olla vielä yhden lisäpisteen arvoinen suoritus.

Kuten aiemmin totesin, kolme pistettä sivun ristikossa on helppo saavuttaa. Mutta kokeilkaapa näillä kriteereillä ylittää viisi pistettä. Sellaista en ole nopeahkon seilaamisen enkä myöskään ratkomisen perusteella tavannut. Aukeaman ristikossa pistearvot voisi ehkä kaksinkertaistaa.

Ristikkoakatemiaa yksi tehtävä on jäsentää ristikoihin liittyviä ilmiöitä. Olen tässä pohdinnassa yrittänyt kurkottaa pääkuvalauseissa tarkempaan jäsennykseen. Mielienkiinnolla kuulen, mitä mieltä te palstan lukijat olette.

Toivotan kaikille mukavan ratkoisaa ja rauhallista joulua!

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/